

Magnus hefur skrivað stuttsögu um tíðina á lukkaðu deild

Sögan kann hoyrast í fullum líki í næstum. Her endurgeva vit ymisk brot úr stuttsöguni:

»Dagurin á kamari 2 var veruleiki. 2. dagin upp í slag varð eg í roynd og veru frátikin øll borgarlig rættindi á stongdu deildini á psykiatriska deplinum á LS. Orsøkin var einføld, hví eg var her. Eg hevði havt ætlanir um at skaða meg sjálvan – gera enda á livinum- men í neyðini høvdu vinfók, við góðari hjálp frá lögregluni, hjálpt mær at søkja hjálp á deplinum. Móttøkan hevði eisini verið frálík, hóast mín støða als ikki var góð, tá eg kom kom á depilin. Fryntligi læknnin setti sálarstøðu mína verða soleiðis, at til tess at verja meg, var best at vera á stongdu deildini í fyrstani. Verumátin hjá menniskjaligu sjúkrasystrini gjørdi eisini sítt til, at eg kendi meg vera komnan á rætta stað. Tvey ár undan hesi hending hevði eg fingið staðfest sjúkuna Bipolar –ein sjúka, ið førir við sær stór sveiggj í sinnalagnum. Hjá mær er tað soleiðis, at sveiggjini eru stutt og skjótt hvønn vegin. Tað merkti, at hóast eg kendi meg rímuliga væl fyri sálarliga, var eg –dagin eftir hendingina- longu so mikið væl fyri, at eg bað um at sleppa yvir á opnu deildini. Og glaður var eg sjálvandi, tá tá tað var mær játtað, so skjótt ein song gjørdist tøk«

Brot 2

»Sær tú –á psykiatriska deplinum eru næstan líka nógv starvsfólk á vakt, 24, sum eg roknaði meg fram til, sum samdøgrið er langt. Tá eru lækna og onnur serkøn, ið eisini dagliga vitja deildina ikki iroknað. Alt gott um tað, men tá so mong starvsfólk eru og tá vaktarskifti eru 8. hvønn tíma krevjast leiðreglur fyri, hvussu samskiftast skal millum starvsfólkini, so at eg og hini innløgdu ikki detta niðurímillum. Eg kendi, at eg datt niðurímillum«

Brot 3

»Umstøðurnar á LS og serliga á psykiatriska deplinum eru út av lagi vánaligar. Bygningarnir vórðu tiknir í nýtslu í 1969 og tykjast ikki hava átt nakran góðan síðan tá. Treyðugt so, onkur hissini málingaumgangur hevur ivaleyst verið klýndur uppá veggir og loft eins og gólvini er lappað, har skaði hevur verið.

Gólvini minna ikki sørt um vegirnar í Havn í 60-num har menn hjá kommununi gingu runt við spakum og fyltu heitt asfalt í holini og ein lítil trumla koyrði aftaná og slættaði. Sjálvandi bara fyri at gera júst tað sama 14 dagar seinni, men nú í einum nýggjum holi.«

Brot 4

»Hetta kann ikki vera veruleiki. Vónandi droymi eg, hugsaði eg. At vera innlæstur í einum hvítmálaðum kamari, við hvítari hurð og fongsulsstrípum á dýnuvári og kodd. Eingin spegli at siggja meg sjálvan gráta í. Eingin knaki at hanga ein eygnalappa á. Eingin knaki at hanga klæðini á. Eitt ófantaliga lappað linoleumsgólv í fleiri litum og ringast av øllum - hvat um eldur kom í og eg ikki slapp at rýma út á gongina? Vindeyguni kundu jú bara gloppast eitt vet inneftir!«

Brot 5

»Eg hevði fingið mína »innsoving«-tablett og spákaði mær dvaskur inn í roykirúmið at siga góða nátt við eks. Var vorðin hálvtrøytur av tablettini og ætlaði av gera skjótt av. Meðan eg standi og tosi við hana brestur hurðin upp. »Gev mær telefonina« hvessir hon eftir mær. »Ha, telefonina«?, sigi eg undrandi. »Ja, eg SKAL hava telefonina« nærmast rópar hon. Eg hugsði við mær sjálvum, her má okkurt vera galið. Tað er týskvøld, 6. hvøldið eg eri á stongdu deildini (tí einki pláss enn er á opnu deildini) og nú knappliga er telefonin ein trupulleiki. Telefonin er jú lívlinan hjá mær, tá tey, eg ikki kann saman við –ella øvugt- eru á vakt. Stendur einki í journalinum? Ella eri tað eg , ið taki feil –havi eg møguliga ikki fingið loyvið at hava telefonina, kortini? Nei eg eri hvørki svakur ella býttur. Eg veit at eg havi fingið loyvi at hava telefonina!«

Brot 6

Klokkan er um 16.00 seinnapartin og tað er hósdagur. Eg havi havt mína seinastu samrøðu við starvsfólk á deplinum á hesum sinni. Læknin, ein av teimum 4-6 starvsfólkunum á deplinum eg havi álit á, hevur boðað mær frá, at eg eri útskrivaður. Útskrivaður til hvat, hugsði eg? Mín sjúka, ið ikki varð staðfest fyrr enn hálvtaðna ár eftir mína fyrstu innlegging, hevur, saman við feilmedicinering fyrsta árið eftir at eg gjørdist sjúkur, ført við sær, at mitt egna virki er burtur. Hjúnabandið er burtur og tað stóra tóma húsið eg havi at koma heim til skal fyrsta dagin tømast fyri innbúgv og seljast, tí eingin inntøka hevur verið og eg harvið ikki klári at gjalda rentur og avdrøg.

Út av teimum mongu starvsfólkunum, sum Magnus hitti á síni ferð á lukkaðu deildini, vóru tó nøkur, sum finga hann at kenna seg virdan sum menniskja. Tey vóru bara alt ov sjáldan til arbeiðis hesa tíðina. Og tey vóru ov fá í tali.

– Eitt, sum heldur ikki gjørdi støðuna lættari, vóru ymisku læknarnir á dagligu stovugongdini, ið allir tóktust hava hvør sína meining. Eg fekk kenslu av, at eingin hevði tamarhald á nøkrum sum helst, og eingin ánaði, hvør hjálp skuldi til. Aftur her manglaði útgreiningin av mínum trupulleika, sum annars so flott stendur í faldaranum hjá deplinum, er tað allarfyrra sum skal gerast fyri at tryggja, at sjúklingurin skjótast gjørligt fær røttu hjálpina, sigur Magnus Hansen

Niðurtúrurin byrjaði aftaná
Við kensluni av ekstremum einsemi fór Magnus Hansen sjeyp dagar seinni, út úr lukkaðu deilduttan lyfti um nakra viðgerð móti sjúkuni.

Magnus Hansen hevur sjúkuna bipolar

Bipolar er ein sálarlig sjúka, sum vísir seg við at geva svingningar í huglagnum í form av maniskari og depressivari tankagongd.

Virskipað kann sigast, at tá tú ert maniskur hevur tú ónaturliga stóra frøi um eitt hvørt og/ella ógvusliga vreiðu og irritatiún. Tann vanligi maniski persónurin hugsar skjótt, hevur nógv hugskot, tosar skjótt og er mangan meira rastleysur enn vanligt er. Ofta sæst eisini, at ein maniskur persónur missur sjálvkontrol, sum kann vísa seg umvegis eirindaleysa atferð, sum til dømis óveruliga stóra peninganýtslu, øktan seksuella hug og rúsdrekkamisnýtslu.

Tunglyndi sum liður í bipolar sjúkuni vísir seg gjøgnum sinnistýngd, niðursetta orku og niðursettan hug. Svøvnur og matarlystur er vanliga órógvað, eins og tað mangan eru trupulleikar við konsentratiún og við minninum. Niðursett sjálvsálit og órímilig sjálvrevsing eru vanlig eyðkenni, eins og sjálvsmorðstankar kunnu gera seg galdandi.

– Eg kendi tað sum, at eg var miðvíst niðraður gjøgnum hasar sjeyp dagarnar. Ja, eg fari enntá so lang sum at pástanda, at eg var frátikin míni grundlógarbyggjaðu borgararættindi. Eg fekk at kalla onga sálarfrøðiliga hjálp, men bara heilivág. Eg fekk næstan onga

samkenslu, eg merkti heldur, at tey ilskaðust inná meg, tá eg gjørdist frustreraður, sigur Magnus Hansen. Tíðin aftaná var strævin, men Magnus ger greitt, at hann ikki gevur starvsfólkunum skuldina. Tey eru offur eins væl og hann.

– Eg eri offur fyri einari sjúkari skipan, og tey eru starvsfólk í einari sjúkari skipan. Vit eru øll offur í tí sum eitur psykiatrisk depilin. Eg má tíverri staðfesta, at psykiatriin er álvarsliga sjúk og hevur bráneyðigan tørv á viðgerð, sigur Magnus Hansen.

Hann heldur, at psykiatrisk depilin ikki sørt kann minna um eina djúpt dysfunktionella familju, sum hevur búrað seg inni í síni egnu vrangvendu verð, í óttanum um, at umheimurin bráðliga skal fáa at vita, hvussu út av lagið ringt skilið er innanfyri.

Hann veit, at hann kundi vera strævin til tíðir, men man er á lukkaðu deildini júst tí, at man ikki hevur kontroll á sær sjálvum.

– Hinvegin spyrji eg meg sjálvan, um starvsfólk eitt slíkt stað ikki eiga at rúma, at sjúklingarnir eru droyðir í lötum. Tey eiga at lofta tær, sigur Magnus Hansen, sum framvegis hvønn dag stríðist við sjúkuna bipolar. Hvønn dag verður hann noyddur at stramma seg upp fyri at yvirлива, serstakliga tí, at depilin í lötuni ikki bjóðar nakra viðgerð til hansara.